

คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาระดับภาควิชา
ปีการศึกษา ๒๕๕๗-๒๕๕๘

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พุทธชินราช
สถาบันพระบรมราชชนก
สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงสาธารณสุข

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
บทนำ	๑
วัตถุประสงค์ของการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับภาควิชา	๒
รายละเอียดและคำอธิบายตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินคุณภาพระดับภาควิชา	๖
ภาคผนวก	๑๒
แบบบันทึกข้อมูลพื้นฐาน (Common Data Set) ของภาควิชา/กลุ่มวิชา	
แบบบันทึกข้อมูลภาระงานของอาจารย์พยาบาลประจำ/อาจารย์ประจำ	
แบบบันทึกข้อมูลประกอบการวิเคราะห์ค่า FTES	
แบบบันทึกข้อมูลประเมินผลการสอนของอาจารย์	
แบบบันทึกข้อมูลแผนการสอนรายวิชา (ทฤษฎี)	
แบบบันทึกข้อมูลแผนการสอนรายวิชาในหมวดวิชาชีพ (ปฏิบัติ)	
แบบบันทึกข้อมูลการจัดการเรียนการสอนภาคปฏิบัติ	
บรรณานุกรม	๒๐

ก

คำนำ

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พุทธชินราช ได้พัฒนาตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินคุณภาพการศึกษาภายในระดับภาควิชา ตามกรอบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๗ ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ระดับหลักสูตร การประกันคุณภาพการศึกษาภายในวิทยาลัยสังกัดสถาบันพระบรมราชชนก ฉบับปีการศึกษา ๒๕๕๗ (มีนาคม ๒๕๕๘) ระดับหลักสูตร และเกณฑ์การรับรองสถาบันการศึกษาวิชาการพยาบาลและผดุงครรภ์ สภาการพยาบาล พ.ศ. ๒๕๕๖ เพื่อให้ทุกภาควิชาใช้เป็นแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับภาควิชา ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๕๗ นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพระดับหลักสูตรต่อไป

คณะกรรมการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา
วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พุทธชินราช

บทนำ

ในปี พ.ศ. ๒๕๕๗ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาโดยคณะกรรมการประกันคุณภาพภายในระดับอุดมศึกษา ได้ตระหนักถึงความสำคัญของหน่วยย่อยของการอุดมศึกษาที่ทำหน้าที่ผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพ จึงได้กำหนดกรอบแนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับอุดมศึกษา โดยให้พิจารณาเพิ่มเติมในสาระที่เกี่ยวข้องในกรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว ๑๕ ปี ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๕๑- ๒๕๖๕) แผนพัฒนาการศึกษา ระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙) มาตรฐานการอุดมศึกษา มาตรฐานสถาบันอุดมศึกษา เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๘ รวมทั้งกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ ทั้งนี้ ได้กำหนดให้มีการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ๓ ระดับ คือ ระดับหลักสูตร ระดับคณะ และระดับสถาบัน โดยมีองค์ประกอบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามพันธกิจ ๔ ด้านของสถาบันอุดมศึกษา และเพิ่มเติมด้านอื่นๆ ที่จำเป็น สำหรับการพัฒนาตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายในทั้งระดับหลักสูตร คณะ และสถาบันดำเนินการไปพร้อมกัน หากเป็นตัวบ่งชี้ที่เน้นกระบวนการจะต้องมีการประเมินผลลัพธ์ภายใต้การดำเนินการตามตัวบ่งชี้กระบวนการดังกล่าวด้วย (process performance) ซึ่งได้กำหนดหลักการพัฒนาไว้ดังนี้

การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตรประกอบด้วย ๖ องค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ ๑ การกำกับมาตรฐาน องค์ประกอบที่ ๒ บัณฑิต องค์ประกอบที่ ๓ นักศึกษา องค์ประกอบที่ ๔ อาจารย์ องค์ประกอบที่ ๕ หลักสูตร การเรียนการสอน การประเมินผู้เรียน และองค์ประกอบที่ ๖ สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ ตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตรครอบคลุมเรื่องการสอน ส่งเสริม พัฒนานักศึกษา การวางระบบกระบวนการจัดการเรียนการสอน จำนวนอาจารย์ต่อนักศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา (โดยเฉพาะการคุมวิทยานิพนธ์ให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตร) ผลงานทางวิชาการ ผลงานวิจัยของคณาจารย์ สื่ออุปกรณ์การเรียนการสอน ห้องสมุดและแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ การดำเนินการตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติรวมทั้งคุณภาพบัณฑิต ซึ่งจะพิจารณาจากภารกิจ ทำหรือประกอบอาชีพอิสระ คุณภาพผลงานตีพิมพ์และเผยแพร่ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา การประกันคุณภาพภายในแต่ละระดับมีจุดมุ่งหมายเพื่อการควบคุมคุณภาพ การติดตามตรวจสอบคุณภาพและการพัฒนาคุณภาพ การจัดการศึกษาในระดับหลักสูตร ระดับคณะและระดับสถาบันให้ได้ ข้อมูลที่ชี้ผลการบริหารจัดการหลักสูตรที่ได้คุณภาพตามมาตรฐานการอุดมศึกษาของแต่ละคณะและภาพรวมของสถาบัน อันจะนำไปสู่การกำหนดแนวทางและพัฒนาคุณภาพตามเกณฑ์และมาตรฐานเพื่อจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายในเสนอต่อสำนักงานคณะกรรมการ

การอุดมศึกษา ทุกปีการศึกษาตลอดจนเพื่อรองรับการติดตามตรวจสอบอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกสามปีตามกฎหมายกระทรวงฯ รวมทั้งการสร้างเชื่อมั่นต่อสังคมในเรื่องคุณภาพบัณฑิตโดยผู้เรียนมีงานทำ ผู้เรียนมีคุณภาพตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ และเพื่อประกอบการพิจารณาขึ้นทะเบียนหลักสูตรตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552

อย่างไรก็ตาม ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในรอบใหม่นี้จะมุ่งเน้นที่การประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับหลักสูตรให้มีการดำเนินการตั้งแต่การวางระบบคุณภาพ การควบคุมคุณภาพ การติดตามตรวจสอบคุณภาพ การประเมินคุณภาพและการพัฒนาคุณภาพ เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับผู้ใช้บัณฑิตและส่งเสริมสนับสนุน กำกับติดตามการดำเนินงานของคณะและสถาบันให้เป็นไปตามมาตรฐานและวิสัยทัศน์ที่สถาบันอุดมศึกษากำหนด โดยให้สะท้อนผลการจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ มีการควบคุมคุณภาพในทุกขั้นตอนของการผลิตบัณฑิตในแต่ละปีการศึกษาโดยคณะกรรมการประจำหลักสูตร มีการตรวจสอบติดตามคุณภาพผลการผลิตบัณฑิตโดยคณะกรรมการประจำคณะและคณะกรรมการระดับสถาบันในทุกปีการศึกษา มีความเชื่อมโยงกับระบบการประเมินคุณภาพภายนอกที่จะมีการรับรองคุณภาพการศึกษาระดับชาติ รวมทั้งมีการประเมินคุณภาพเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพที่สะท้อนผลของการผลิตบัณฑิตในแต่ละปีการศึกษา เพื่อสร้างความเชื่อมั่นในคุณภาพของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันอุดมศึกษา

วัตถุประสงค์ของการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับภาควิชา

สถาบันการศึกษาจำเป็นต้องกำหนดระบบและกลไกการประกันคุณภาพการศึกษาภายในที่เหมาะสมและสอดคล้องกับพันธกิจและพัฒนาการของสถาบันตั้งแต่ระดับภาควิชาหรือหน่วยงานเทียบเท่าและดำเนินการตามระบบ โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้

๑. เพื่อตรวจสอบและประเมินการดำเนินงานของภาควิชาหรือหน่วยงานเทียบเท่าตามระบบคุณภาพและกลไกที่สถาบันนั้นๆ กำหนดขึ้น โดยวิเคราะห์เปรียบเทียบผลการดำเนินงานตามตัวบ่งชี้ในองค์ประกอบคุณภาพว่าเป็นไปตามเกณฑ์และได้มาตรฐาน

๒. เพื่อให้ภาควิชาหรือหน่วยงานเทียบเท่าทราบสถานการณ์ของตนเองอันจะนำไปสู่การกำหนดแนวทางในการพัฒนาคุณภาพไปสู่ เป้าหมาย (targets) และเป้าประสงค์ (goals) ที่ตั้งไว้ตามจุดเน้นของตนเอง

๓. เพื่อให้ภาควิชาหรือหน่วยงานเทียบเท่าทราบจุดแข็งจุดที่ควรปรับปรุง ตลอดจนได้รับข้อเสนอแนะในการพัฒนาการดำเนินงานเพื่อเสริมจุดแข็ง และพัฒนาจุดที่ควรปรับปรุงของภาควิชาอย่างต่อเนื่อง

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พุทธชินราช เป็นสถาบันอุดมศึกษากลุ่ม ค 2 สถาบันอุดมศึกษาเฉพาะทางที่เน้นการผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรี ตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาคุณภาพของการบริหารหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต ระดับภาควิชา จึงกำหนดให้มีการ

ดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามเกณฑ์การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับหลักสูตรที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนด โดยพิจารณาในตัวบ่งชี้ที่จะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพระดับหลักสูตรต่อไป โดยมีสาระดังนี้

ก. การพัฒนาตัวบ่งชี้ระดับภาควิชา

๑. วิธีการพัฒนาตัวบ่งชี้คุณภาพ โดยศึกษาจากคู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๗ ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายในวิทยาลัยสังกัดสถาบันพระบรมราชชนก ฉบับปีการศึกษา ๒๕๕๗ (มีนาคม ๒๕๕๘) และคู่มือการรับรองสถาบันการศึกษาวិชาการพยาบาลและผดุงครรภ์ สภาการพยาบาล พ.ศ. ๒๕๕๖

๒. การพัฒนาตัวบ่งชี้เพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาระดับภาควิชา/กลุ่มวิชา พัฒนาขึ้นภายใต้แนวคิดการประกันคุณภาพระดับหลักสูตร ในองค์ประกอบที่ ๕ หลักสูตร การเรียนการสอน การประเมินผู้เรียน และองค์ประกอบที่ ๖ สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ ประกอบด้วยตัวบ่งชี้คุณภาพด้านกระบวนการ 3 ตัวบ่งชี้

๓. ตัวบ่งชี้เชิงคุณภาพจะระบุเกณฑ์มาตรฐานเป็นข้อ ๆ กำหนดเกณฑ์การประเมินตัวบ่งชี้เป็น ๕ ระดับ มีคะแนนตั้งแต่ ๑ ถึง ๕ การประเมินจะนับจำนวนข้อและระบุค่า ผลการดำเนินงานได้กี่ข้อ ได้คะแนนเท่าใด กรณีที่ไม่ดำเนินการใด ๆ หรือดำเนินการไม่ครบที่จะได้ ๑ คะแนน ให้ถือว่าได้ ๐ คะแนน

๔. กำหนดคะแนนผลการประเมินภาพรวมของภาควิชา เป็น ๕ ระดับ มีคะแนนตั้งแต่ ๑ ถึง ๕ โดยมีความหมายของคะแนน ดังนี้

คะแนน ๐.๐๐ - ๑.๕๐	หมายถึง	การดำเนินงานต้องปรับปรุงเร่งด่วน
คะแนน ๑.๕๑ - ๒.๕๐	หมายถึง	การดำเนินงานต้องปรับปรุง
คะแนน ๒.๕๑ - ๓.๕๐	หมายถึง	การดำเนินงานระดับพอใช้
คะแนน ๓.๕๑ - ๔.๕๐	หมายถึง	การดำเนินงานระดับดี
คะแนน ๔.๕๑ - ๕.๐๐	หมายถึง	การดำเนินงานระดับดีมาก

ข. นิยามศัพท์

การจัดการความรู้ (Knowledge Management : KM) หมายถึง การรวบรวมองค์ความรู้ ที่มีอยู่ในองค์กรซึ่งกระจัดกระจายอยู่ในตัวบุคคล หรือเอกสาร มาพัฒนาให้เป็นระบบ เพื่อให้ทุกคนในองค์กรสามารถเข้าถึงความรู้ และพัฒนาตนเองให้เป็นผู้รู้รวมทั้งปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันจะส่งผลให้องค์กรมีความสามารถในเชิงแข่งขันสูงสุด โดยที่ความรู้มี ๒ ประเภท คือ

๑. ความรู้ ที่ฝังอยู่ในคน (Tacit Knowledge) เป็นความรู้ที่ได้จากประสบการณ์ พรสวรรค์ หรือสัญชาตญาณของแต่ละบุคคลในการทำความเข้าใจในสิ่งต่าง ๆ เป็นความรู้ ที่ไม่สามารถถ่ายทอดออกมาเป็นคำพูดหรือลายลักษณ์อักษรได้โดยง่าย เช่น ทักษะในการทำงาน งานฝีมือ หรือการคิดเชิงวิเคราะห์ บางครั้ง จึงเรียกว่าเป็นความรู้แบบนามธรรม

๒. ความรู้ ที่ชัดเจน (Explicit Knowledge) เป็น ความรู้ที่สามารถรวบรวม ถ่ายทอด

ได้ โดยผ่านวิธีต่างๆ เช่น การบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร ทฤษฎี คู่มือต่าง ๆ และบางครั้งเรียกว่าเป็น ความรู้รูปแบบบูรณาการ นพ. วิจาร์ ณ์ พานิช ได้ให้ความหมาย ของคำว่า “การจัดการ ความรู้” คือ เครื่องมือเพื่อการบรรลุเป้าหมายอย่างน้อย ๔ ประการไปพร้อมๆ กัน ได้แก่ บรรลุ เป้าหมายของงาน บรรลุเป้าหมายการพัฒนาคน บรรลุเป้าหมายการพัฒนาองค์กรไปเป็นองค์กร เรียนรู้ และบรรลุความเป็นชุมชน เป็นหมู่คณะ ความเอื้ออาทรระหว่างกันในที่ทำงาน การจัดการ ความรู้เป็นการดำเนินการอย่างน้อย ๖ ประการต่อความรู้ ได้แก่

- (๑) การกำหนดความรู้หลักที่จำเป็นหรือสำคัญของงานหรือกิจกรรมของกลุ่มหรือองค์กร
- (๒) การเสาะหาความรู้ที่ต้องการ
- (๓) การปรับปรุง คัดแปลง หรือสร้างความรู้บางส่วนให้เหมาะต่อการใช้งานของตน
- (๔) การประยุกต์ใช้ความรู้ในกิจการงานของตน
- (๕) การนำประสบการณ์จากการทำงาน และการประยุกต์ใช้ความรู้ มาแลกเปลี่ยน เรียนรู้ และสกัด “ขุมความรู้” ออกมาบันทึกไว้

(๖) การจดบันทึก “ขุมความรู้” และ “แก่นความรู้” สำหรับไว้ใช้งาน และปรับปรุงเป็น ชุดความรู้ ที่ครบถ้วน ลุ่มลึกและเชื่อมโยงมากขึ้น เหมาะต่อการใช้งานมากยิ่งขึ้นโดยที่การ ดำเนินการ ๖ ประการนี้บูรณาการเป็นเนื้อเดียวกัน ความรู้ ที่เกี่ยวข้องเป็นทั้งความรู้ที่ชัดเจนอยู่ในรูป ของตัวหนังสือหรือรหัสอย่างอื่นที่เข้าใจได้ทั่วไป (Explicit Knowledge) และความรู้ฝังลึกอยู่ใน สมอ (Tacit Knowledge) ที่อยู่ในคน ทั้งที่อยู่ในใจ (ความเชื่อ ค่านิยม) อยู่ในสมอ (เหตุผล) และ อยู่ในมือ และส่วนอื่นๆ ของร่างกาย (ทักษะในการปฏิบัติ) การจัดการความรู้ เป็นกิจกรรมที่คน จำนวนหนึ่งทำรวมกันไม่ใช่กิจกรรมที่ทำโดยคนคนเดียว

การบูรณาการ (Integration) หมายถึง การผสมกลมกลืนของแผน กระบวนการ สารสนเทศ การ จัดสรร ทรัพยากร การปฏิบัติการ ผลลัพธ์ และการวิเคราะห์ เพื่อสนับสนุนเป้าประสงค์ที่สำคัญของ สถาบัน (organization-wide goal) การบูรณาการที่มีประสิทธิผล เป็นมากกว่าความสอดคล้องไป ในแนวทางเดียวกัน (alignment) ซึ่งการดำเนินการของแต่ละองค์ประกอบภายในระบบการจัดการ ผลการดำเนินการมีความเชื่อมโยงกันเป็นหนึ่งเดียวอย่างสมบูรณ์

แนวปฏิบัติที่ดี หมายถึงวิธีปฏิบัติ หรือขั้นตอนการปฏิบัติที่ทำให้สถาบันประสบความสำเร็จ หรือสู่ความ เป็นเลิศตามเป้าหมาย เป็นที่ยอมรับในวงวิชาการหรือวิชาชีพนั้นๆ มีหลักฐานของความสำเร็จปรากฏ ชัดเจนโดยมีการสรุปวิธีปฏิบัติหรือขั้นตอนการปฏิบัติ ตลอดจนความรู้และประสบการณ์ บันทึกเป็น เอกสาร เผยแพร่ให้หน่วยงานภายในหรือภายนอกสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้

ระบบและกลไก

ระบบ หมายถึง ขั้นตอนการปฏิบัติงานที่มีการกำหนดอย่างชัดเจนว่าต้องทำอะไรบ้าง เพื่อให้ได้ผลออกมาตามที่ต้องการ ขั้นตอนการปฏิบัติงานจะต้องปรากฏให้ทราบโดยทั่วกันไม่ว่าจะอยู่ในรูปของเอกสารหรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือโดยวิธีการอื่น ๆ องค์ประกอบของระบบ ประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิต และข้อมูลป้อนกลับซึ่งมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกัน

กลไก หมายถึง สิ่งที่ทำให้ระบบมีการขับเคลื่อนหรือดำเนินอยู่ได้ โดยมีการจัดสรรทรัพยากร มีการจัดองค์การหน่วยงาน หรือกลุ่มบุคคลเป็นผู้ดำเนินงาน

ค. กระบวนการและวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน

เพื่อให้การประกันคุณภาพการศึกษาเกิดประโยชน์ จึงควรมีแนวทางการจัดกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาภายในตามวงจรคุณภาพ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน (Plan) การดำเนินงานและเก็บข้อมูล (Do) การประเมินคุณภาพ (Check / Study) และการเสนอแนวทางการปรับปรุง (Act) โดยมีรายละเอียดดังนี้

P = เริ่มกระบวนการวางแผนการประเมินตั้งแต่ต้นปีการศึกษา โดยนำผลการประเมินปีก่อนหน้ามาใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนโดยต้องเก็บข้อมูลตั้งแต่เดือนมิถุนายน กรณีใช้ระบบเปิด-ปิดภาคการศึกษาแบบเดิม หรือตั้งแต่เดือนสิงหาคม กรณีใช้ระบบเปิด-ปิดภาคการศึกษาตามอาเซียน

D = ดำเนินงานและเก็บข้อมูลบันทึกผลการดำเนินงานตั้งแต่ต้นปีการศึกษา คือเดือนที่ 1 – เดือนที่ 12 ของปีการศึกษา (เดือนมิถุนายน – พฤษภาคม ปีถัดไป หรือเดือนสิงหาคม – กรกฎาคม ปีถัดไป)

C/S = ดำเนินการประเมินคุณภาพในระดับหลักสูตร ระหว่างเดือนมิถุนายน – สิงหาคม หรือเดือนสิงหาคม – ตุลาคม ของปีการศึกษาถัดไป

A = วางแผนปรับปรุงและดำเนินการปรับปรุงตามผลการประเมิน โดยคณะกรรมการบริหารระดับหลักสูตร ระดับคณะ และระดับสถาบัน โดยนำข้อเสนอแนะและผลการประเมินของคณะกรรมการประเมินคุณภาพภายในมาวางแผนปรับปรุงการดำเนินงาน (รวมทั้งข้อเสนอแนะของสภามหาวิทยาลัย) มาจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีและเสนอตั้งงบประมาณปีถัดไป หรือจัดทำโครงการพัฒนาและเสนอใช้งบประมาณกลางปีหรืองบประมาณพิเศษก็ได้

ค. องค์ประกอบ มาตรฐานตัวบ่งชี้คุณภาพระดับภาควิชา

องค์ประกอบที่ ๕ หลักสูตร การเรียนการสอน การประเมินผู้เรียน

ตัวบ่งชี้ที่ ๑ การวางระบบผู้สอนและกระบวนการจัดการเรียนการสอน

ตัวบ่งชี้ที่ ๒ การประเมินผู้เรียน

องค์ประกอบที่ ๖ สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้

ตัวบ่งชี้ที่ ๓ สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้

รายละเอียดคำอธิบายตัวบ่งชี้และเกณฑ์การประเมินคุณภาพระดับภาควิชา

องค์ประกอบที่ ๕ หลักสูตร การเรียนการสอน การประเมินผู้เรียน

ตัวบ่งชี้ที่ ๑ การวางระบบผู้สอนและกระบวนการจัดการเรียนการสอน

ชนิดตัวบ่งชี้ : กระบวนการ

คำอธิบายตัวบ่งชี้ : หลักสูตรต้องให้ความสำคัญกับการระบบผู้สอนในแต่ละรายวิชา โดยคำนึงถึง ความรู้ความสามารถและความเชี่ยวชาญในวิชาที่สอน และเป็นความรู้ที่ทันสมัยของอาจารย์ที่ มอบหมายให้สอนในวิชานั้นๆ เพื่อให้ให้นักศึกษาได้รับความรู้ประสบการณ์ และได้รับการพัฒนา ความสามารถจากผู้รู้จริง กระบวนการเรียนการสอนสำหรับยุคศตวรรษที่ ๒๑ ต้องเน้นการพัฒนา นักศึกษาให้มีความรู้ตามโครงสร้างหลักสูตรที่กำหนด และได้รับการพัฒนาตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ คุณธรรมจริยธรรม ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ โดยเฉพาะทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเอง ทักษะ ทางภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ ทักษะการทำงานแบบมีส่วนร่วม ความสามารถในการใช้ เทคโนโลยี ความสามารถในการดูแลสุขภาพ ฯลฯ การเรียนการสอนสมัยใหม่ต้องใช้สื่อเทคโนโลยี และทำให้นักศึกษาเรียนรู้ได้ตลอดเวลาและในสถานที่ใดก็ได้ ผู้สอนมีหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวก ให้เกิดการเรียนรู้ และสนับสนุนการเรียนรู้ โดยครอบคลุมประเด็นการกำหนดผู้สอน การกำกับ ติดตามและตรวจสอบการจัดทำแผนการเรียนรู้ (มคอ.๓ และ มคอ. ๔) และการจัดการเรียนการสอน การบูรณาการกับการวิจัย การบริการวิชาการทางสังคมและการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม

เกณฑ์การประเมิน

๑. มีระบบและกลไกการกำหนดผู้สอน การกำกับติดตามและตรวจสอบการจัดทำแผนการ เรียนรู้ (มคอ. ๓ และ มคอ. ๔) และการจัดการเรียนการสอน

๒. อาจารย์ผู้สอนทุกรายวิชามีคุณสมบัติตรงหรือสอดคล้องกับสาขาวิชา ประสบการณ์การ ทำงาน

๓. มีการจัดทำมคอ. ๓ และ มคอ. ๔ ที่มีกำหนดผลลัพธ์ของการเรียนรู้ของรายวิชาที่ สอดคล้องกับหลักสูตร ครอบคลุมรายวิชา

๔. มคอ. ๓ และ มคอ. ๔ ระบุวิธีการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญก่อให้เกิดผลการเรียนรู้ตาม เป้าหมาย ครอบคลุมสาระเนื้อหาที่กำหนดในคำอธิบายรายวิชาครบถ้วนทุกรายวิชา

๕. มีแผนการสอนที่สอดคล้องกับมคอ. ๓ และมคอ.๔ ครบและสมบูรณ์ทุกหน่วยการเรียนรู้ ทุกรายวิชาของภาควิชาทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ

๖. ทุกรายวิชาของภาควิชาที่มีผังการออกข้อสอบ (Test Blueprint)
๗. มีการกำหนดหลักเกณฑ์การคัดเลือกแหล่งฝึก การประเมินติดตามผลการปฏิบัติงานของนักศึกษาร่วมกับนักศึกษา สถาบันการศึกษาและแหล่งฝึกในรายวิชาปฏิบัติ
๘. มีการเตรียมความพร้อมทางการเรียนแก่นักศึกษา หรือการจัดกิจกรรมพัฒนาผลการเรียนรู้และเพิ่มศักยภาพนักศึกษาระหว่างเรียน หรือการส่งเสริมความสามารถพิเศษ คุณลักษณะที่เอื้อต่อการทำงาน หรือการเตรียมความพร้อมด้านการทำงาน การประกอบวิชาชีพ
๙. มีการกำกับติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานและนำผลมาใช้ในการส่งเสริมพัฒนาอาจารย์ การควบคุมกำกับกระบวนการจัดการเรียนการสอนและการประเมินผล
๑๐. มีการจัดการเรียนการสอนที่บูรณาการกับ การบริการวิชาการ หรือการวิจัยหรือ ทำนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรมที่ส่งผลการเรียนรู้นักศึกษา ประกอบด้วย การกำหนดเป้าหมายรายวิชาที่มีการบูรณาการ การออกแบบการเรียนการสอน การวิพากษ์ การประเมินผลการเรียนรู้ และประเมินความสำเร็จของการบูรณาการ ทั้งมิติปริมาณและคุณภาพที่ส่งผลการเรียนรู้นักศึกษา

เกณฑ์การให้คะแนน

คะแนน ๑	คะแนน ๒	คะแนน ๓	คะแนน ๔	คะแนน ๕
มีการดำเนินการ ๔ ข้อ	มีการดำเนินการ ๕-๖ ข้อ	มีการดำเนินการ ๗ - ๘ ข้อ	มีการดำเนินการ ๙ ข้อ	มีการดำเนินการ ครบทุกข้อ

ตัวบ่งชี้ที่ ๒ การประเมินผู้เรียน

ชนิดตัวบ่งชี้ : กระบวนการ

คำอธิบายตัวบ่งชี้ : การประเมินนักศึกษามีจุดมุ่งหมาย ๓ ประการ คือ การประเมินผลนักศึกษา เพื่อให้ข้อมูลสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงการเรียนการสอนของผู้สอน และนำไปสู่การพัฒนาการเรียนรู้ของนักศึกษา (assessment for learning) การประเมินที่ทำให้นักศึกษาสามารถประเมินตนเองเป็น และมีการนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาวิธีการเรียนของตนเองใหม่ จนเกิดการเรียนรู้ (assessment as learning) และการประเมินผลการเรียนรู้ของนักศึกษาที่แสดงผลสัมฤทธิ์ การเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร (assessment of learning) การประเมินส่วนใหญ่จะใช้เพื่อจุดมุ่งหมายประการหลัง คือ เน้นการได้ข้อมูลเกี่ยวกับสัมฤทธิ์ผลการเรียนรู้ของนักศึกษา การจัดการเรียนการสอนจึงควรส่งเสริมให้มีการประเมินเพื่อจุดมุ่งหมายสองประการแรกด้วยทั้งนี้ ความเหมาะสมของระบบประเมินต้องให้ความสำคัญกับการกำหนดเกณฑ์การประเมิน วิธีการประเมิน เครื่องมือประเมินที่มีคุณภาพ และวิธีการให้เกรดที่สะท้อนผลการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม มีการกำกับให้มีการประเมินตามสภาพจริง (authentic assessment) มีการใช้วิธีการประเมินที่หลากหลาย ให้ผลการประเมินที่สะท้อนความสามารถในการปฏิบัติงานในโลกแห่งความเป็นจริง (real world) และมีวิธีการให้ข้อมูลป้อนกลับ(feedback) ที่ทำให้นักศึกษาสามารถแก้ไขจุดอ่อนหรือเสริมจุดแข็งของตนเองได้ ให้ผลการประเมินที่สะท้อนระดับความสามารถที่แท้จริงของนักศึกษา ครอบคลุมประเด็นการประเมินผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ การ

ตรวจสอบการประเมินผลการเรียนรู้ของนักศึกษา การกำกับประเมินการจัดการเรียนการสอนและประเมินหลักสูตร (มคอ.๕ มคอ. ๖ และมคอ.๗)

เกณฑ์การประเมิน

๑. มีระบบและกลไกการประเมินผู้เรียน
๒. มีการกำหนดวิธีการประเมินผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐาน TQF ที่สอดคล้องกับหลักสูตร (มคอ.๒) ครบทุกรายวิชาและนักศึกษามีส่วนร่วม หรือรับรู้ร่วมกันตั้งแต่แรก
๓. มีการตรวจสอบการประเมินผลการเรียนรู้ของนักศึกษาครบทุกรายวิชา
๔. การประเมินการจัดการเรียนการสอนได้ให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการกำหนดหลักเกณฑ์การประเมิน การกำหนดน้ำหนักและสอดคล้องกับจุดเน้นของรายวิชา ครบทุกรายวิชา
๕. มีการประเมินผลการเรียนรู้อย่างตรงตามสภาพจริงโดยมีการใช้เครื่องมือการประเมินที่หลากหลายและสะท้อนสภาพการปฏิบัติงานจริงในการประกอบวิชาชีพ การกำกับติดตามให้มีการพัฒนาเครื่องมือและการตรวจประเมินนักศึกษาที่เหมาะสมกับวิชาและผลลัพธ์การเรียนรู้
๖. มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ใน มคอ. ๓ และ มคอ.๔ ครบทุกรายวิชา โดยมีข้อมูลหลักฐานหรือที่มาของคะแนนที่ใช้ในการการตัดเกรดชัดเจน การกระจายของเกรด สะท้อนความสามารถที่แท้จริงของนักศึกษาและลักษณะของรายวิชา
๗. มีการวิพากษ์ข้อสอบ วิเคราะห์ข้อสอบ โดยมีการวิเคราะห์ความเที่ยงตรง ความยากง่าย และค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบทั้งรายข้อคำถามและรายตัวเลือก ทุกรายวิชา
๘. มีการกำกับติดตามการประเมินผู้เรียน และประเมินกระบวนการปฏิบัติงานอย่างน้อยภาคการศึกษาละ ๑ ครั้ง
๙. มีการจัดทำ มคอ.๕ มคอ.๖ ครบทุกรายวิชา ครบทุกหมวด และครบทุกหัวข้อ ภายในเวลา ๓๐ วัน หลังสิ้นสุดภาคการศึกษา
๑๐. มีการรายงานผลการดำเนินงาน เสนอในที่ประชุมกรรมการบริหารวิชาการ/อาจารย์ประจำหลักสูตร และปรับปรุง/พัฒนากระบวนการ

เกณฑ์การให้คะแนน

คะแนน ๑	คะแนน ๒	คะแนน ๓	คะแนน ๔	คะแนน ๕
มีการดำเนินการ ๔ ข้อ	มีการดำเนินการ ๕-๖ ข้อ	มีการดำเนินการ ๗ - ๘ ข้อ	มีการดำเนินการ ๙ ข้อ	มีการดำเนินการ ครบทุกข้อ

องค์ประกอบที่ ๖ สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้

ตัวบ่งชี้ที่ ๓ สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้

ชนิดของตัวบ่งชี้ : กระบวนการ

คำอธิบายตัวบ่งชี้ : ความพร้อมของสิ่งสนับสนุนการเรียนการสอนมีหลายประการ ได้แก่ ความพร้อมทางกายภาพเช่น ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ ที่พักของนักศึกษา ฯลฯ และความพร้อมของอุปกรณ์ เทคโนโลยี และสิ่งอำนวยความสะดวกหรือทรัพยากรที่เอื้อต่อการเรียนรู้ เช่น อุปกรณ์การเรียนการสอน ห้องสมุด หนังสือ ตำรา สิ่งพิมพ์ วารสาร ฐานข้อมูลเพื่อการสืบค้น แหล่งเรียนรู้ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ฯลฯ สิ่งสนับสนุนเหล่านี้ต้องมีปริมาณเพียงพอและมีคุณภาพพร้อมใช้งาน ทันสมัย โดยพิจารณาการดำเนินการปรับปรุงพัฒนาจากผลการประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาและอาจารย์

เกณฑ์การประเมิน

๑. มีระบบและกลไกการจัดหาสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียน
๒. มีการสำรวจความต้องการและระบุนโยบายความต้องการใช้สิ่งสนับสนุนการเรียนการสอนที่จำเป็นของภาควิชาต่อผู้เกี่ยวข้องเพื่อจัดทำแผนการขอใช้งบประมาณ
๓. ตำราหลักสำหรับใช้ในการเรียนการสอน ของรายวิชาที่ระบุไว้ใน มคอ. ๓ หรือ มคอ. ๔ ทันสมัย (อายุไม่เกิน ๑๐ ปี) และมีในห้องสมุดครบทุกเล่ม
๔. มีรายวิชาที่ส่งเสริม สนับสนุนให้นักศึกษา ใช้สิ่งพิมพ์ วารสาร ฐานข้อมูลเพื่อการสืบค้น
๕. มีการกำกับติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน โดยผลการประเมินความพึงพอใจต่อสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ของนักศึกษาอยู่ในระดับดีขึ้นไป (ค่าเฉลี่ยเท่ากับหรือมากกว่า ๓.๕๑) ทุกรายวิชา
๖. นำผลการประเมินความพึงพอใจต่อสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ของนักศึกษามาปรับปรุง/พัฒนา

เกณฑ์การให้คะแนน

คะแนน ๑	คะแนน ๒	คะแนน ๓	คะแนน ๔	คะแนน ๕
มีการดำเนินการ ๑ ข้อ	มีการดำเนินการ ๒ ข้อ	มีการดำเนินการ ๓ ข้อ	มีการดำเนินการ ๔ ข้อ	มีการดำเนินการ ๕-๖ ข้อ

ง. แนวทางการเขียนรายงานการประเมินตนเอง

รายงานการประเมินตนเอง (Self-Assessment Report: SAR) ระดับภาควิชา ประกอบด้วย

๑. คำนำ สารบัญ สารบัญเรื่อง สารบัญตารางหรือสารบัญภาพ (ถ้ามี)

๒. ข้อมูลเบื้องต้นของภาควิชา

๓. ผลการดำเนินงานและผลการประเมินคุณภาพเทียบกับเกณฑ์ตามตัวบ่งชี้ตามตัวอย่างแบบฟอร์มดังนี้

ตัวบ่งชี้คุณภาพ	เกณฑ์ (ข้อ)	ผลการดำเนินงาน	หลักฐาน
	๑.		
	๒.		
	๓.		
	๔.		

๔. สรุปคะแนนผลการประเมินตนเอง

ตัวบ่งชี้	เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้
ตัวบ่งชี้ที่ ๑ การวางระบบผู้สอนและกระบวนการจัดการเรียนการสอน			๕	
ตัวบ่งชี้ที่ ๒ การประเมินผู้เรียน			๕	
ตัวบ่งชี้ที่ ๓ สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้			๕	
รวมคะแนน			๑๕	

จ. แนวทางการเขียนแบบรายงานผลการประเมินคุณภาพภายในระดับภาควิชา

เมื่อสิ้นสุดการประเมิน คณะผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาต้องจัดทำแบบรายงานผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับภาควิชา ประกอบด้วย

๑. รายนามคณะผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน (พร้อมลายเซ็น)

๒. ผลการประเมินคุณภาพภายในรายตัวบ่งชี้ ตามตัวอย่างแบบฟอร์มดังนี้

ตัวบ่งชี้คุณภาพ	เกณฑ์ (ข้อ)	ข้อค้นพบ	หลักฐาน
	๑.		
	๒.		
	๓.		
	๔.		

๓. สรุปคะแนนผลการประเมินรายตัวบ่งชี้และภาพรวม สรุปคะแนนผลการประเมินโดยคณะกรรมการ

ตัวบ่งชี้	เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน	คะแนนเต็ม	คะแนนที่ได้
ตัวบ่งชี้ที่ ๑ การวางระบบผู้สอนและกระบวนการจัดการเรียนการสอน			๕	
ตัวบ่งชี้ที่ ๒ การประเมินผู้เรียน			๕	
ตัวบ่งชี้ที่ ๓ สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้			๕	
รวมคะแนน			๑๕	

๔. จุดแข็ง จุดอ่อน และข้อเสนอแนะของแต่ละตัวบ่งชี้ (ระบุจุดเด่น วิธีปฏิบัติและผลการดำเนินงานที่เป็นแบบอย่างที่ดีหรือนวัตกรรมที่สร้างขึ้น ตลอดจนเงื่อนไขของความสำเร็จ ระบุจุดที่ควรพัฒนาพร้อมทั้งสาเหตุของปัญหาและข้อเสนอแนะ)

ภาคผนวก

๒. ข้อมูลภาระงานอาจารย์พยาบาลประจำ/อาจารย์ประจำ ภาควิชา.....

ลำดับ	รายชื่ออาจารย์พยาบาลประจำ/อาจารย์ประจำ	ตำแหน่ง	ภาระงานตามเกณฑ์ที่กำหนด	ภาระงานอาจารย์พยาบาลประจำ/อาจารย์ประจำ
๑				
๒				
๓				
๔				
๕				
๖				
๗				
๘				
๙				
๑๐				
.....				

๓. ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์ค่า FTES

ลำดับ	ภาค การศึกษา	ชั้นปี	ชื่อรายวิชา	จำนวน หน่วยกิต	จำนวนชั่วโมง ทั้งหมด	จำนวนชั่วโมงที่สอน	
						อาจารย์ประจำสอน (ชั่วโมง)	อาจารย์พิเศษสอน (ชั่วโมง)
๑							
๒							
๓							
๔							
๕							
๖							
๗							
๘							
๙							
๑๐							
๑๑							
.....							

๔. ข้อมูลประเมินผลการสอนของอาจารย์

ลำดับ	รายชื่ออาจารย์ประจำ	รายวิชาที่สอน	ผลการประเมินการสอนโดย นักศึกษา	ผลการประเมินการสอนโดย ผู้รับผิดชอบรายวิชา/ผู้บังคับบัญชา/ เพื่อนอาจารย์	ใช้ผลการประเมินเพื่อ ปรับปรุงการเรียนการสอนที่ ชัดเจน	
					ใช้	ไม่ใช้
๑						
๒						
๓						
๔						
๕						
๖						
๗						
๘						
๙						
๑๐						
.....						

๙. ข้อมูลการจัดการเรียนการสอนภาคปฏิบัติ

ลำดับ	ชื่อรายวิชาปฏิบัติ	ชื่ออาจารย์ผู้สอนภาคปฏิบัติ		คุณสมบัติอาจารย์ผู้สอน				
		อาจารย์พยาบาล ประจำ	อาจารย์พิเศษ	มีใบอนุญาต ประกอบวิชาชีพ	วุฒิการศึกษา	ประสบการณ์การ ปฏิบัติงาน พยาบาล(ปี)	ผ่านการอบรม หลักสูตรศาสตร์และ ศิลป์	มีประสบการณ์ ตรงในสาขาที่ สอน
๑								
๒								
๓								
๔								
๕								
๖								
๗								
๘								
๙								
๑๐								
๑๑								
๑๒								
๑๓								
.....								

หมายเหตุ อาจารย์พิเศษภาคปฏิบัติคิดเป็นร้อยละ.....ของอาจารย์พยาบาลประจำทั้งหมดของรายวิชา

บรรณานุกรม

- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาแห่งชาติ. (๒๕๕๗). *คู่มือประกันคุณภาพการศึกษาภายใน ระดับอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๗*. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด ภาพพิมพ์.
- สภาการพยาบาล. (๒๕๕๖). *คู่มือการรับรองสถาบันการศึกษาวិชาการพยาบาลและการผดุงครรภ์ สำหรับสถาบันการศึกษาที่มีผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต*. กรุงเทพฯ. บริษัทจุดทอง จำกัด.
- สถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข . (มปป). *คู่มือประกันคุณภาพการศึกษาภายใน วิทยาลัยในสังกัดสถาบันพระบรมราชชนก ฉบับปีการศึกษา ๒๕๕๗ (มีนาคม ๒๕๕๘)*. มปป.